

Instuderingsuppgifter till provet om politik med fokus på olika demokratimodeller

Exempel på aktiviteter du kan göra när du pluggar

- Läs och sammanfatta. Om du läser t.ex. texten till 2-3 rubriker i boken. Lägg sedan ifrån dig boken och skriv en sammanfattning utan att titta i boken. Kolla sedan att din sammanfattning stämde.
- Jobba med instuderingsuppgifterna.
- Gör egna förhållningsfrågor: skriv också svar till frågorna.
- Utgå från begreppslistan nedan och gör en egen begreppslista med egna förklaringar.
- Låt någon förhöra dig på dina frågor/begrepp.
- Gör quizzar och diagnoser: utvärdera vad du kunde och vad du behöver träna på.
- Diskutera det du läser med andra. Man minns mer om man pratar om det man lär sig.
- Titta på och diskutera nyheterna några gånger i veckan. Det vi läser om händer i världen just nu och alltid. Politik och makt återkommer ständigt i nyhetsmedia.
- Var alltid aktiv på lektionerna och skjut inte upp arbetet till senare. Bättre att försöka förstå redan på lektionen. Du är aktiv genom att: lyssna och anteckna, ställa frågor, göra arbetsuppgifter, diskutera med klasskamrater.

Instuderingsuppgifter

1. Vad är en teori? A) Ge exempel på en samhällsvetenskaplig teori. B) Vilket eller vilka samband förklarar teorin? (se boken s. 26)
2. De antika grekerna Aristoteles och Polybios delade in den dåtidens stater i olika kategorier. Vad var skillnaden mellan monarkier och tyrannier? (Se boken s. 237 och [här](#))
3. Vilka personer inkluderades i stadsstaten Atens demokrati under antiken? Vilka exkluderades? (Se genomgångar i Classroom och dina anteckningar)
4. Hur fungerade den antika demokratin i Aten? Beskriv och förklara med hjälp av begrepp som folkförsamling, debatt och direkt demokrati. (Se boken s. 145-148 och genomgångar)
5. Vilka för- och nackdelar har den direkta demokratin? Resonera om 2 fördelar och 1-2 nackdelar. (Se boken s. 145-148 och genomgångar)
6. Hur delades makten i det antika Rom mellan senaten, folkförsamlingen och ämbetsmännen? Beskriv kortfattat. (Se genomgångar + anteckningar)
7. Vad var en diktator under den romerska republiken? (Se genomgångar och anteckningar)
8. Det demokratiska genombrottet i Sverige: (Se [filmen Sveriges demokratisering](#) på ur.se)
 - a. När kom det demokratiska genombrottet?
 - b. Vilka drev på för en demokratisering?
 - c. Vilka stretade emot en utökning av rösträtten?
 - d. Varför blev Sverige en demokrati under 1900-talet?
9. Förklara parlamentarism! Ge också gärna exempel på länder som har parlamentarism. (Se genomgångar och sidorna 242-245 i boken).
10. Vad är presidentstyre? Hur skiljer sig det från ett land med parlamentarism? (Se genomgångar och sidorna 242-245 i boken).
11. Jämför hur proportionella val och majoritetsval går till. (Se genomgångar och sidorna 248-250 i boken).
12. Vilka för- respektive nackdelar har valsystemen? (Ge 1-3 fördelar och 1-3 nackdelar)

13. Beskriv USA:s statskick med hjälp av begreppen maktdelning och federalism. (Se sidorna 237-241).
 - a. Hur har makten delats mellan Högsta domstolen, presidenten, kongressen och delstaterna i USA? (Beskriv kortfattat)
 - b. Varför tror du att man valt att portionera ut makten i USA på olika institutioner (presidentmakten, HD, kongressen) och nivåer (nation – delstat)?
14. Förklara begreppet enpartistat! Ge också några historiska och samtida exempel på enpartistater. (Se genomgångar och s. 155-160).
15. Många diktaturer har varit eller är militärdiktaturer. Beskriv kort en samtida militärdiktatur.
16. Vad är en så kallad teokrati? Är Iran en teokrati?
17. Ge ett par exempel på hur länder i vår samtid minskar press- och yttrandefriheten.
18. Förklara kortfattat skillnaden mellan höger och vänster i politiken i synen på staten.
19. Hur ser man inom de olika ideologierna på frågan hur samhället borde se ut? Använd ord/begrepp som *tradition*, *hierarki*, *jämlikhet*, *jämställdhet* i ditt svar. (Se genomgångar och sidorna 162-167).
 - a. Hur borde samhället se ut enligt liberaler?
 - b. Hur borde samhället se ut enligt konservativa tänkare?
 - c. Hur borde samhället se ut enligt socialliberaler?
 - d. Hur borde samhället se ut enligt socialister?
 - e. Hur borde samhället se ut enligt feminister?
20. Nationalismen är en stark politisk kraft i många länder. Ge exempel på nationalism bland politiker i vår samtid i såväl Sverige som i något annat land.
21. Vad står GA-TAN för? Placera in åsikterna nedan längs med GAL-TAN-skalan.
 - a. Ta bort alla hinder för frihandel mellan världens länder.
 - b. Kyrkan ska ha en central roll i samhället
 - c. Vi ska skydda den svenska tillverkningsindustrin mot utländsk konkurrens
 - d. Migration ger samhället nya impulser och kompetenser
22. Beskriv skillnaden mellan regering och riksdag i svensk politik. (Se genomgångar och kapitlet Så styrs Sverige s. 170-197).
23. Hur går det till när Sveriges riksdag stiftar nya lagar? Använd begrepp som *motion*, *proposition*, *utskott*, *riksdagsgrupp*, *betänkande*, *reservation*, *debatt*, *votering* när du beskriver vägen från förslag till ny lag.
24. Hur går det till när en grundlag ändras?
25. I Sverige har vi haft olika typer av regeringsbildningar. Förklara:
 - a. Hur går det till när en ny regering tillsätts?
 - b. Vilka olika typer av regeringar har Sverige haft sedan 1900-talet?
26. Vad gör kommunerna och regionerna? Vilka politikområden har de ansvar för?

Begreppslista

Debatt, demokrati, diktatur, direkt demokrati, enpartistat, federalism, feminism, folkförsamling, folkomröstning, folkrörelse, GAL-TAN, grundlag, hypotes, höger, höger-vänster-skalan, ideologi, inkludering/exkludering, interpellation, jämlikhet, jämställdhet, kommunfullmäktige, kommunism, konservatism, konstitution, liberalism, majoritet, majoritetsval, makt, maktdelning, militärjunta, minoritet, modell, monarki, motion, nationalism, oligarki, parlamentarism, partipiska, presidentstyre, proportionella val, proposition, regering, regionfullmäktige, representativ demokrati, republik, senaten, socialism, statsstat, stat, statschef, teokrati, tvärvetenskap, tyranni, utskott, valkrets, vänster